

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Основи підприємництва

Шифр та назва спеціальності

072 – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Інститут

ІНІ Економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу

Освітня програма

Фінанси і банківська справа

Кафедра

Підприємництво, торгівля і логістика (206)

Рівень освіти

Бакалавр

Тип дисципліни

Спеціальна (фахова)

Семестр

2

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Гапоненко Ольга Євгеніївна

Olga.Gaponenko@khpi.edu.ua

Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва, торгівлі і логістики НТУ «ХПІ»

Досвід роботи - 21 рік. Авторка понад 60 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Основи підприємництва», «Економіка та організація торгівлі», «Аналіз господарської діяльності»

<http://web.kpi.kharkov.ua/business/uk/vykladachi/>

Загальна інформація

Анотація

Курс «Основи підприємництва» розвиває знання та навички, необхідні для вивчення всіх аспектів організаційно-економічного характеру, пов'язаних з підприємництвом. В ході навчання студенти дізнаються про сутність, принципи та види підприємницької діяльності, його зовнішнє та внутрішнє середовище; механізм заснування власної справи, способи управління підприємницькими ризиками, а також етичні аспекти підприємництва.

Мета та цілі дисципліни

Вивчення студентами теоретичних основ підприємництва, набуття навичок використання здобутих знань для ефективного заснування та розвитку власної справи в сучасних умовах господарювання.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Основи підприємництва

ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК10. Здатність працювати у команді.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Результати навчання

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 150 год. (5 кредитів ECTS): лекції – 32 год., практичні заняття – 32 год., самостійна робота – 86 год. |

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: «Макроекономіка», «Вступ до спеціальності». |

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Презентації, дискусії, семінари, кейс-орієнтоване навчання, індивідуальна та командна робота, дослідницька робота, написання реферату. |

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Економічна сутність підприємництва

Виникнення і розвиток концепцій підприємництва. Мотиви початку підприємницької діяльності. Теорія підприємництва.

Тема 2. Характеристика видів підприємницької діяльності

Основні види підприємницької діяльності. Структура видів підприємницької діяльності. Виробнича підприємницька діяльність. Торговельно-розподільна (комерційна) діяльність. Сфера біржової і фінансової діяльності. Методи консультування.

Тема 3. Організаційно-правові форми підприємництва

Правовий статус суб'єктів підприємницької діяльності. Суб'єкти підприємницької діяльності. Господарські організації. Мережеві форми організації підприємницької діяльності

Тема 4. Принципи забезпечення стійкості підприємницької діяльності

Принципи самоокупності та самофінансування в підприємстві. Принципи справедливої оплати праці. Дія закону вартості товару в ринкових умовах. Принципи забезпечення безпеки підприємницької діяльності.

Тема 5. Підприємницьке середовище

Внутрішнє та зовнішнє підприємницьке середовище

Тема 6. Заснування власної справи та розвиток підприємництва

Підприємницька ідея та її джерела. Вибір способу заснування бізнесу. Організаційні етапи заснування власної справи. Бізнес-план

Основи підприємництва

Тема 7. Економічні ризики в підприємстві

Сутність та основні види ризиків у підприємстві. Структура процесу оцінювання й управління ризиками. Основні етапи структури процесу оцінювання й управління ризиками.

Тема 8. Розвиток підприємницької діяльності

Шляхи розвитку підприємництва. Екстенсивний шлях розвитку. Інтенсивний шлях розвитку. Інноваційний шлях розвитку.

Тема 9. Вартість підприємницької структури

Методи оцінювання вартості підприємства. Структура оцінювання вартості підприємства. Вартість майнового комплексу підприємницької структури.

Тема 10. Культура підприємництва

Культура підприємницької діяльності. Стил керівництва: демократичний, ліберальний, автократичний. Ділова етика підприємця. Ділове спілкування та його особливості

Теми практичних занять

- Тема 1. Економічна сутність підприємництва
- Тема 2. Характеристика видів підприємницької діяльності
- Тема 3. Організаційно-правові форми підприємництва
- Тема 4. Принципи забезпечення стійкості підприємницької діяльності
- Тема 5. Підприємницьке середовище
- Тема 6. Технологія заснування підприємницької справи
- Тема 7. Економічні ризики в підприємстві
- Тема 8. Розвиток підприємницької діяльності
- Тема 9. Вартість підприємницької структури
- Тема 10. Культура підприємництва

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Курс передбачає виконання реферату з основ підприємництва за темами робочої програми. Результати дослідницької роботи оформлюються у презентаційній формі. Студентам також рекомендуються додаткові матеріали (відео, статті) для самостійного вивчення та аналізу.

Література та навчальні матеріали

Основна література

- Гонтарева І.В. Підприємництво: підручник. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 392 с. [Електронний підручник]
- Економіка та організація підприємницької діяльності: навч. посіб. / За заг. ред. д.е.н. Н. В. Сментини. К: ФОП Гуляєва В.М, 2019. 320 с. [Електронний підручник]
- Карпюк Г.І. Основи підприємництва: навч. посіб. для здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти. 2021. 108 с. [Електронний підручник]
- Основи підприємництва: підручник / Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., та ін. ; під заг. ред. Н.В. Валінкевич. Житомир : ЖДТУ, 2019. 493 с. [Електронний підручник]
- Підприємництво : підручник / С. В. Панченко, В. Л. Дикань, О. В. Шраменко [та ін.]. Харків : УкрДУЗТ, 2018. Ч. 1. Теоретичні основи організації підприємницької діяльності. 241 с. [Електронний підручник]
- Підприємництво: підручник / С. В. Панченко, В. Л. Дикань, О. В. Шраменко [та ін.]. Харків : УкрДУЗТ, 2018. Ч. 2. Реалізація підприємницької діяльності у сучасних ринкових умовах. 228 с. [Електронний підручник]

Додаткова література

Правове регулювання підприємницької діяльності: навч. посіб. / Л. В. Хомко, Х. Ю. Кульгавець. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 424 с. [Електронний підручник]

Основи підприємництва

Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»

Основи підприємництва

Актуальні аспекти розвитку суб'єктів підприємництва в умовах глобальної економіки : моногр. / за заг. ред. Т. Гринько. – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2021. – 416 с. Князь С., Мацук В., Марсель Курт Майнка Види та принципи інноваційного розвитку підприємницьких структур на засадах системно-функціонального підходу, С. 105-123.

Ковбатюк М.В. Вплив факторів зовнішнього і внутрішнього середовища на процес функціонування та адаптації підприємств / М.В. Ковбатюк, Н.Г. Беник // Водний транспорт. – 2016. – Вип. 2. – С. 101-108.

Міокова Г.І. Вартість підприємства та її оцінка

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22\(2\)_ekon/stat_20_1/25.pdf](http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22(2)_ekon/stat_20_1/25.pdf)

Підприємництво і бізнес-культура: навчальний посібник / Укладачі: Лаготюк В.О., Безродна С.М. – Чернівці, Видавничий дім «РОДОВІД» 2016. – 158 с. [Електронний підручник].

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді заліку (20%) та поточного оцінювання (80%). Залік: письмове завдання (2 запитання з теорії + розв'язання задачі) та усна доповідь. Поточне оцінювання: 2 модульні контрольні роботи (по 15%), розрахункове завдання (40%), тестування на практичних заняттях (10%).

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90-100	Відмінно	A
82-89	Добре	B
75-81	Добре	C
64-74	Задовільно	D
60-63	Задовільно	E
35-59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1-34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХП»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХП» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

.2023

Завідувач кафедри
Марина МАЩЕНКО

.2023

Гарант ОП
Марина ШЕВЧЕНКО